

НИЙГМИЙН ҮР НӨЛӨӨГ БЭХЖҮҮЛЭХ НЬ

НИЙГМИЙН ҮР НӨЛӨӨГ БЭХЖҮҮЛЭХ НЬ

Өргөн нэвтрүүлэг, цахилгаан холбоо нь хүний хөгжилд гүнзгий үр нөлөө үзүүлдэг, тэрхүү үр нөлөөний мөн чанар нь цогц хийгээд олон давхаргатай гэсэн санаа бодолтой үл нийлэгчид байж болох юм.

Энэ нь хүйн хэвлэл мэдээлийн нийгмийн үр нөлөөг үнэлэн дүгнэх, түүний үүрэг, үйл ажиллагааг бэхжүүлэхийн тулд стратеги боловсруулах аль алинд нь төвөг учруулдаг. Энэхүү судалгаанд багтсан орон нутгийн түүх, жишээ нь хүйн хэвлэл мэдээлэл ямар өөрчлөлт авчирсан тухай гэрчлэн өгүүлнэ. Хүний хоорондоо харилцах анхан шатны хэрэгцээг хангах, түүнийг өргөжүүлэх чадвар нь дотоод хэрэгцээний үнэт зүйл, мэдээлэлтэй байхыг эрчимжүүлэх хэрэгслийн хувьд үнэт зүйл болно. Энэ хоёрыг хамтатгасан загвар болохын хувьд хүйн хэвлэл мэдээлэл нь үнэт зүйл бүрэлдэх, нийгмийн нэгдэл нягтралд хувь нэмэр оруулж, хүмүүст эрхээ эдлэх, шийдвэр гаргагчдад тайлагнах хариуцлагаа хүлээхийг шаардах боломж олгодог. Хүйн хэвлэл мэдээлэл нь сэтгэл зүй, нийгэм, эдийн засаг, улс төрийн өөр хоорондоо уялдаа бүхий, олон талтай үр дүн авчирдаг юм.

Харилцаа холбоо, хөгжлийн ажлын эхэн үед сэтгэл зүйн хүчин зүйл тусгалаа олсны нэг нь өнөө хэр хэвээр байгаа маркетингийн хэл бөгөөд хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбоо нэг талаас нь ойлголт, зан үйлийн өөрчлөлтөд хүргэдэг илгээлт, мэдээлэл түгээгч гэж ойлгож болно. Шаардлага, тооны өсөлтөөс үүдэн хүйн хэвлэл мэдээлэл нь зөвхөн мэдээллийн хүртээмж бий болгохоос гадна иргэдийн дуу хоолойг сонгож, нийгэмд хүргэдэг харилцаан дахь нийгмийн шинжид тулгуурласан шинэ төлөвтэй болжээ. Энэ утгаар бол нийгмийн үр нөлөө нь үнэт зүйл бүрдүүлэх, мэдлэгийн хөгжилд хөтөлснөөр нийгмийн өөрчлөлтөд хувь нэмэр оруулагч харилцан ярианы үйл явцад оршино. Хүйн хэвлэл мэдээлэл өсөн нэмэгдэж, хүлээн зөвшөөрөгдөхийн хэрээр сонгуулийн ил тод байдал, төрийн албан хаагч, шийдвэр гаргагчдын тайлагнан хариуцах үүрэгт хувь нэмэр оруулж буй нийгэм, улс төрийн үр нөлөө нь мэдэгдэхүйц болж байна.

Хүйн хэвлэл мэдээллийн нийгэмд үзүүлэх үр нөлөө цогцоороо нэн ач холбогдолтой

ба үүнийг өргөн хүрээнд ойлгон хүлээн авах болжээ. Энэ нь хүйн хэвлэл мэдээллийн хөгжлийг хөхиүлэн дэмжих төрийн тусгай бодлоготой олон оронд, түүнчлэн олон улсын тунхаглал, хэвлэлийн эрх чөлөө, хэвлэл мэдээллийн тухай эрдэмтдийн бүтээлд тусгалаа олсон юм.

2007 онд Дэлхийн хүйн радио өргөн нэвтрүүлгийн холбоо хүйн радиогийн нийгэмд үзүүлж буй үр нөлөөнд судалгаа хийж, үгээ хэлэх, түүнийгээ хүргэх арга хэрэгслээр дутмаг ядуу, эмзэг бүлгийнхний дуу хоолойг сонсгодоогоороо ялгарах шинжтэй нь амжилтад хүргэсэн давуу тал болохыг ажигласан байна. Судалгаа нь дүгнэлтээ хүйн радио ядуурлыг бууруулах, мөн сайн засаглал, төрийн тайлагнан хариуцах байдал, эмэгтэйчүүдийг хүчирхэгжүүлэх, гадуурхагдсан бүлгийнхнийг татан оролцуулах, зөрчилдөөнийг шийдвэрлэх, энхийг төвхнүүлэх, гамшгийг гэтлэх, түүнд бэлэн байх зэрэг хөгжлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулдаг болохыг тэмдэглэжээ.

Хүйн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүд түвшин, мөн чанараараа маш их ялгаатай болох нь тодорхой. Жишээ нь, жендерийн тэгш байдлыг хөхиүлэн дэмжих, ялгаварлан гадуурхалттай тэмцэх, эсвэл өөрийн үйлчилж буй хүй олныг удирдлагын үйл явц, нэвтрүүлэг бэлтгэхдээ оролцоог нь бүрэн хангах талаар хүйн хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл бүр хүссэн хэмжээнд үр дүнтэй байж чаддаггүй.

Энэ хэсэгт хүйн хэвлэл мэдээллийн нийгэмд үзүүлж буй үр нөлөө, нийгмийн өөрчлөлтөд оруулж буй хувь нэмрийг харуулсан жишээнүүдийг онцлон дурдав. Эмэгтэйчүүдийн оролцоо, эзэмшил хүйн хэвлэл мэдээллийн олон төслийн төвд байдгийн жишээ нь хөдөөгийн эмэгтэйчүүдэд зориулан хөдөлгөөнт радио өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээ эрхэлж буй Фижи улсын ФемЛИНК Пасифик радио юм. Мөн Боливийн Алтиплано дахь Винай Жата радио аймара омгийн эмэгтэйчүүдийн дуу хоолойг хүргэж байна. Белиз улсын Карибын эрэг дээр Хамалали Гаринагу радио гарифуна хүйн олны өвөрмөц соёлыг хамгаалж байгаа бол Бээжин дэх хэвлэл мэдээллийн “Нэг дээр нэмэх нь нэг” (One Plus One) төсөл интернет

ашиглан Хятадын эрхтний бэрхшээлтэй хүмүүсийн дуу хоолойг хүргэж байна. Ямайкад Кингстоны FREE FM радио шоронд очиж, хоригдлууд, тэдний харгалзагчдыг хүйн хэвлэл мэдээллийн нэвтрүүлэгт татан оролцуулдаг ажээ. Японы Кобе хот дахь FMYY радио газар хөдлөлтийн дараа байгуулагдсан бөгөөд янз бүрийн нас, чадвар, соёл бүхий бүлэг хэсгийг нэг дор цуглуулдаг. Индонезийн Ачех сэргээн босголтын радио сүлжээ (Aceh Reconstruction Radio Network)-ний хүйн хэвлэл мэдээллүүд байгалийн

гамшиг, хүмүүнлэгийн зөрчилдөөний үед хүй олны бүлэг хэсгүүдийг янз бүрийн агуулгаар сэргэн өндийхөд нь туслах үүрэгтэй. Иракийн Халабжа дахь Данге Нве радио энх тайван, яриа хэлэлцээрийг хөхиүлэн дэмждэг бол Зүүн Тиморын Ракамбия радиог Дилигийн залуучууд шинэ улсаа төвхнүүлэн байгуулахын төлөө ажиллуулдаг. Мозамбик улсад хүйн радионууд нь чөлөөт, шударга сонгуулийг хөхиүлэн дэмждэг.

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- **AMARC (2007) Community radio social impact assessment: Removing barriers, increasing effectiveness**
http://amarcwiki.amarc.org/upload/documents/AMARCEvaluation_2007.pdf

БЕЛИЗ УЛС: Хамалали Гаринагу радио (Radio Hamalali Garinagu) нь Гарифуна соёлыг хамгаалах нь

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Хамалали Гаринагу радио нь Белиз дэх Карибийн тэнгисийн эрэг орчимд оршин суудаг гарифуна хүмүүст өргөн нэвтрүүлгээ зориулдаг. Тус радио нь өвөрмөц гаринагу дуу хөгжим, соёлын өв уламжлалыг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах зорилготой. Радио нь гарифуна хэл дээр нэвтрүүлэг явуулж, гарифунагийн уламжлалт болон орчин үеийн дуу хөгжмийг нэвтрүүлдэг. Хамалали Гаринагу радио нь мөн гарифуна хөгжимчдөд зориулж дуу, дүрс бичлэгийн студи ажиллуулан, тухайн бүс нутгаас гарифуна дуу хөгжмийн өвөрмөц архив бүрдүүлдэг байна.

Белиз дэх Гарифунагийн Үндэсний Зөвлөл 1981 онд байгуулагдсан, гарифуначуудын эрх, хөгжил, соёлыг хамгаалдаг. Гарифуна нь Карибын уугуул иргэд, 1635 онд боолын худалдаагаар ирсэн африкчуудтай гэрлэсний дүнд дундаас нь Сант Винсент арал дээр бүрэлдэн бий болсон соёлын өвөрмөц түүхтэй юм. Тэд бол өөрийн онцгой хэл, соёлтой гарифуна буюу гаринагу гэгдэх шинэ бүлэг хэсэг юм. Европын колончлолын хүчийг эсэргүүцэн олон жил тэмцсэний эцэст 1797 онд тэдгээр хүмүүс Төв Америк руу цөлөгджээ. Өдгөө Никарагуа, Гондурас, Гватемал болон Белиз зэрэг улсад Карибийн тэнгисийн эрэг дагуу тархан суурьшсан хүй олон гарифуна хэлээр ярьж байна.

2002 онд Гарифунагийн Үндэсний Зөвлөл нь Хамалали Гаринагу радиог Белиз дэх

гарифуна соёлыг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах зорилгоор байгуулжээ. Белиз дэх арилжааны дуу хөгжим, зугаа цэнгээний энэ радио өсөн хөгжиж буйг гарифуна хүмүүсийн дуу хөгжим, өв уламжлал, орхигдож буй соёлд хувь нэмрээ оруулж буй нэг хүчин зүйл хэмээн үзэх болжээ. Мэдлэгийн орчин суралцах хамтын нөхөрлөлөөс (Commonwealth of Learning) Хамалали Гаринагу радиод анхны дэмжлэг үзүүлж, зөөврийн радиогийн дамжуулах тоног төхөөрөмж хандивлажээ.

Өдгөө, радио нь Белиз улсын Карибийн тэнгисийн эргийг бүхэлд нь хамран, 10 гарифуна хүй олонд хүрч, гарифуна хэл дээр уугуул нутгийн уламжлалт ба орчин үеийн дуу хөгжим хосолсон үйлчилгээ эрхэлж байна. Тус радио нь байгуулагдсан цагаасаа өргөжиж эхлэн мультимедиа төв, дуу, дүрс бичлэгийн

студитэй болсон юм. Тэд орон нутгийн хөгжимчдийн бүтээлийг бичиж, үйлдвэрлэхэд идэвх зүтгэл гаргадаг. Үүнээс өмнө хөгжимчид адил төрлийн үйлчилгээ авахын тулд өндөр зардлаар АНУ явах хэрэг гардаг байжээ. Мультимедиа төв байгуулахад нь ЮНЕСКО тусалсан байна. Энэ тусламж нь Карибийн нутгийн уугуул хүй олныг мэдээлэл, харилцаа холбооны технологи, тэдний сургалтад хамрагдах боломжоор хангаснаар тусгаарлагдсан байдлыг нь арилгах хөтөлбөрийн нэг хэсэг байсан бөгөөд энэ нь орлогын эх үүсвэртэй болж, үйлдвэрлэл эрхлэх бололцоонд хөтөлсөн юм. Төв нь мөн өөрийн тогтвортой байдал, аж ахуйн үйлчилгээний стратегийн нэг хэсэг болгон

сурталчилгааны материал хэвлэх, өөр бусад үйлчилгээ эрхлэх ажил хийдэг байна.

Хамалали Гаринагу хүй олны мультимедиа төв нь мөн гаринагучууд, ялангуяа эмэгтэйчүүд, залуучуудад зориулж мэдлэг олгох, чадварыг

нь дээшлүүлэхэд чиглэгдсэн сургалт, нийгмийн хөгжлийн уулзалт, семинар зохион байгуулдаг байна. Уулзалт семинарууд нь ХДХВ/ДОХ-ын талаар ойлголт, мэдлэг дээшүүлэх гэх мэтээр радиогийн хөтөлбөрийн агуулгатай уялдсан байдаг. Тэдгээр нь мөн өргөн нэвтрүүлгийн үйлчилгээ, нутгийн иргэдийн хоорондын харилцаа холбоог бэхжүүлэхэд хувь нэмэр оруулдаг байна.

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Хүйн радио ба мультимедиа төв
- Белизийн гарифуна хүмүүст үйлчилдэг
- Эрх, соёл, хөгжлийг хөхиүлэн дэмждэг
- Гарифуна дуу хөгжим, хөгжимчдийг дэмждэг

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- National Institute of Culture and History (2010) The National Garifuna Council: Its achievements
<http://www.nichbelize.org/iscr-featured-organisation/the-national-garifuna-council-its-achievements.html>

ХОЛБОО БАРИХ

Хамалали Гаринагу радио, Белизийн Гарифунагийн Үндэсний Зөвлөл

Утас: +501 6690639

Электрон шуудан: ngcbelize@gmail.com

Цахим хуудас: <http://ngcbelize.org/>

БОЛИВ УЛС: Винай Жата радио (Radio Winay Jatha) – аймара эмэгтэйчүүдийн дуу хоолой

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Винай Жата радиогийн харилцааны сүлжээ нь Боливийн Альтиплано хотын уугуул оршин суугч аймарачуудад дунд долгион ашиглан, Эль-Альто хот, Команчегийн засаг захиргаанд хүйн радиогийн үйлчилгээ үзүүлдэг. Нэгдмэл хөгжлийн төлөө аймара эмэгтэйчүүдийн төв (CDIMA) нь эмэгтэйчүүд, нутгийн уугуул иргэдийн эрхийг хамгаалах, аймара хэл, соёлыг бэхжүүлэх зорилгоор тус сүлжээг үүсгэн байгуулжээ.

Болив дахь хүйн өргөн нэвтрүүлэг 1940-өөд оноос эхтэй билээ. Тэр үед Боливийн цагаан тугалганы уурхайн ажилчдад зориулсан хэд хэдэн уурхайчны радио байгуулагдсан нь хүйн радиогийн дэлхийн анхны жишээний нэг юм. 1980-аад оны сүүлээс хүйн радио Боливид, ялангуяа Андын бүс нутгийн оршин суугчдын дунд олноороо байгуулагдсан байна. Хүйн радио нь өөрсдийнхөө хэл, соёлыг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах, нийгэм улс төрийн эрхээ эдлэхэд нь нутгийн уугуул иргэдэд чухал хэрэглүүр болжээ. Винай Жата радио нь Боливийн Альтиплано дахь аймара уугуул хүй олныг бэхжүүлэхийн төлөө аймара эмэгтэйчүүдээс гарсан өргөн санаачилгын нэг хэсэг юм.

Ашгийн бус, олон нийтийн байгууллага болох CDIMA өөрсдийнх нь эрх, соёлыг нь хүлээн зөвшөөрүүлэх замаар аймара эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах зорилгоор 1989 онд байгуулагджээ. CDIMA нь орон нутаг, бүс

нутаг, үндэсний хэмжээнд аймара эмэгтэйчүүд, залуучуудыг төрийн шийдвэр гаргах үйл явцад идэвхтэй оролцуулах замаар Боливид нийгэм, улс төр, эдийн засгийн бүтцийг өөрчлөхийг эрмэлздэг. Тэд хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн бусад байгууллагатай уялдуулан зохицуулах замаар аймарачуудын төдийгүй улс орны улс төр, нийгэм, соёлын амьдралд эмэгтэйчүүдийн оролцоог өргөжүүлэн нэмэгдүүлэх, аймара эмэгтэйчүүд, мөн нутгийн уугуул иргэдийн бусад байгууллага, аймара эмэгтэйчүүдийн хэтийн амьдрал болоод ард иргэд, нутгийн уугуул үндэстнүүдийн статусыг бэхжүүлэх, эрхийг нь дээдлэх зэрэг зорилт дэвшүүлжээ.

CDIMA нь харилцаа холбооны тогтолцооны хөгжлийг аймара хүй олонд хүргэх чухал хэрэглүүр, харин радио бол үүнийг хэрэгжүүлэх хамгийн үр дүнтэй арга хэрэглүүр хэмээн үзжээ. Анх 1992 онд CDIMA нь тухайн үеийн тэргүүлэгч радиогоор аудио сурталчилгаа нэвтрүүлж, Сан Габриел дахь католик радиогоор 15-30 минутын долоо хоног тутмын нэвтрүүлэг явуулж эхэлсэн байна. CDIMA нь 1999 онд CPFOMAT эмэгтэйчүүдийн байгууллага, Паражес муж дахь Команче хотын захиргаатай хамтран 1490 дунд долгионы (AM) Винай Жата хүйн радиогийн тоног төхөөрөмж суурилуулжээ. 2008 онд Винай Жата хэмээх 740 дунд долгионы хоёр дахь радио Эль-Альто хотод байгуулагдав.

Өдгөө Винай Жата радио нь хэвлэлийн бүтээгдэхүүн, дүрс бичлэгийн материал, боловсролын санаачлагуудыг багтаан CDIMA-ийн боловсруулсан мультимедиа харилцаа холбооны стратегийн нэг хэсэг болсон. Тус радио нь аймара соёлыг бэхжүүлэх, эмэгтэйчүүд, аймара иргэдийн эрхийг хамгаалах алсын хараатайгаар аймара эмэгтэйчүүдийн дуу хоолой болон ажиллаж байна. CDIMA-ийн бэлтгэн хүйн бусад радиогоор нэвтрүүлэхийн хамт радиогийн энэ төсөл нь эмэгтэйчүүдийн эрх, Андын бүс нутаг дахь нутгийн уугуул иргэдийн эрхийн талаарх ойлголт, мэдлэгийг дээшлүүлэхэд тэргүүлэх үүрэг гүйцэтгэж байна.

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Боливийн аймара хүмүүст үйлчилдэг хүйн радиогийн сүлжээ
- Эмэгтэйчүүдийн олон нийтийн байгууллага үүсгэн байгуулж, ажиллуулдаг
- Аймара хүмүүсийн хэл, соёл, эрхийг хамгаалдаг
- Өргөн хүрээтэй харилцаа холбоо, боловсролын стратегитай холбоотой

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- Asociación de Radios Comunitarias de Bolivia (APRAC) <http://www.apracbolivia.es.tl/>
- Aguirre Alvis, J.L. (2006) La radiodifusion comunitaria en Bolivia: un signo de esperanza por un pluralismo desde la palabra http://www.amarc.org/documents/articles/Radio_comunitaria_en_Bolivia.pdf

ХОЛБОО БАРИХ

Radio Winay Jatha Centro de Desarrollo Integral de la Mujer Aymara (CDIMA)

Утас: +591 2833910

Цахим хуудас: <http://www.cdimabolivia.org>

w.yijiaoyi

ХЯТАД УЛС: Нэг дээр нэмэх нь нэг (One Plus One) – бидэнгүйгээр бидний тухай зүйл үгүй

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

“Нэг дээр нэмэх нь нэг” радио нь Бээжин хотод байрладаг хүйн радиогийн уран бүтээлийн баг ба 2006 онд интернетээр өргөн нэвтрүүлгээ эхэлсэн. Эрхтний бэрхшээлтэй иргэдэд зориулж, адил бэрхшээлтэй хүмүүс ажиллуулдаг. 2008 оны Бээжингийн Паралимпийн

үеэр олдсон боломжоо ашиглан, тус баг нь төрийн хэвлэл мэдээллийн зөвшөөрөлтэйгээр интернетийн өөрийн талбар бий болгожээ. Хэвлэл мэдээлэл нь төрийн хүчтэй хяналтанд, интернетийн хатуу чанга шалгалтан дор байдаг улс оронд, Нэг дээр нэмэх нь нэг радио нь уламжлал ёсоор ялгаварлан гадуурхагдсан нийгмийн бүлгийн бие даасан, тууштай дуу хоолой болж байна.

Бээжингийн “Нэг дээр нэмэх нь нэг” соёлын төв нь 2006 онд BBC-ийн Дэлхийн үйлчилгээний сан (World Service Trust), Нэгдсэн Вант улсад байрладаг Чайна Вижн (China Vision) байгууллагуудын дэмжлэгтэй байгуулагджээ. Энэ бол эрхтний бэрхшээлтэй хүмүүст зориулан өөрсдийн адил бэрхшээлтэй хүмүүс ажиллуулдаг хараат бус, төрийн бус байгууллага юм. Тэд иргэний нийгмийн тэргүүн туршлагын загвар бий болгох, эрхтний бэрхшээлтэй болон гадуурхагдсан бусад хүмүүсийн хүчтэй, хараат бус дуу хоолойг хүргэхийг эрмэлзэн ажилладаг. Тус баг нь Өмнөд Бээжингийн цамхагт, өргөн

нэвтрүүлгийн сайн чанар бүхий радио уран бүтээлийн хүчин чадал, үүнд зориулагдсан сургалтын төв байгуулжээ. Тэдний 13 ажилчдын талаас илүү хувь нь харааны, мөн эрхтний бусад бэрхшээлтэй бөгөөд орчныг нь тэдний дасан зохицож ажиллахад нь тус нэмэр болохуйц тусгай эдлэл хэрэгслээр тохижуулсан байна.

“Нэг дээр нэмэх нь нэг” радио төрийн мэдлийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээс зөвшөөрөл олж аван, уран бүтээлийн бие даасан төв байгуулсан нь бараг бүх улс даяар өргөн нэвтрүүлгээ цацах боломж олгосон юм. Тус радиогийн “Хятадын эрхтний бэрхшээлтэй иргэдийг ажиглах нь”, “Бангянгийн зөвлөгөө” болон “Нэг дэлхий нэг дуу хоолой” зэрэг

нэвтрүүлгийг 75 гаруй бүсийн, мөн орон нутгийн радиогийн эфирээр цацдаг байна. 2008 оны Бээжингийн Паралимпийн үеэр “Нэг дээр нэмэх нь нэг” багийн гишүүд нь Паралимп сурвалжлах эрх авсан нь Хятадын анхны эрхтний бэрхшээлтэй сэтгүүлчид байв. Бээжингийн Паралимпийг сурвалжлахын тулд, тус баг нь өдөрт гурван цагийн цахим радиогийн бие даасан хөтөлбөр эхэлжээ. Тэд өдгөө, эрхтний бэрхшээлтэй хүмүүс, бусад радиогийн продюсер, сурвалжлагчдыг илүү өргөн хүрээтэй сүлжээнд хамруулахын тулд хэвлэл мэдээллийн агуулга солилцох интернетэд суурилсан талбар бий болгохоор ажиллаж байна.

“Нэг дээр нэмэх нь нэг” радио нь өргөн нэвтрүүлгийн уран бүтээлээс гадна ядуу буурай, алслагдсан, хөдөө орон нутагт оршин суудаг эрхтний бэрхшээлтэй иргэдэд хүрэхийн тулд зөвлөгөө өгөх хөдөлгөөнт клиник ажиллуулж байна. Багийн гишүүд эрх зүй, эрүүл мэндийн туршлагатай мэргэжилтэн, мэргэшсэн хувийн зөвлөхүүдийн хамт нутгийн иргэдийн байгууллагатай хамтран ажиллаж, зохих мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, тусламж үзүүлдэг байна.

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Эрхтний болон бусад бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан тийм бэрхшээлтэй хүмүүсээс бүрдсэн уран бүтээлийн бие даасан баг ажиллуулдаг
- Эрхтний болон бусад бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрх, дуу хоолойг хөхиүлэн дэмждэг
- Үндэсний хэмжээнд хүрч ажиллах, үр нөлөөг дээшлүүлэхийн тулд төрийн мэдлийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлтэй хамтран ажилладаг
- Интернетийг түгээлтийн бие даасан хэрэглүүр болгон ашигладаг

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- Buckley, S. (2009) Disability no barrier for One Plus One
<http://asiapacific.amarc.org/blog/?p=70>

ХОЛБОО БАРИХ

“Нэг дээр нэмэх нь нэг” соёлын солилцооны төв
Утас: +86 1067259507
Электрон шуудан: oporadio@gmail.com
Цахим хуудас: <http://www.oneplusone.org.cn>

“Нэг дээр нэмэх нь нэг радио” нь үзэл бодлоо илэрхийлэх эрх чөлөөнд оруулж буй хувь нэмэр, эрхтний бэрхшээлтэй иргэдийн эрхийн манлайлагчийн хувьд ч ач холбогдолтой. Хятад улсын хүн амын 6.3 хувь буюу 82 сая нь ямар нэг байдлаар чадваргүй байдаг. Төрөлхийн эрхтний бэрхшээлтэй, эсвэл бага насандаа эцэг эхдээ хаягдсан, орон гэргүй, амин зуулгын гачигдал зэрэг нь санаа зовоож буй асуудлуудын тоонд багтдаг. Тэд нийгэм, эдийн засгийн хувьд ялгаварлан гадуурхалтад өртдөг, тэдний талаар гол хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр тусгах нь ховор байдаг. “Нэг дээр нэмэх нь нэг”-ийн үүсгэн байгуулагчийн нэг Гао Шангийн хэлснээр “Хятадын жирийн нэг асран хүмүүжүүлэх газраар ороход л эрхтний бэрхшээлтэй олон хүүхэдтэй таарч болно”. Тэдэнд ажил эрхлэх боломж хомс, харааны бэрхшээлтэй хүмүүс мөлжлөгт өртөхөд хялбар, иллэг бариа хийхээс бусад ажил хийх сонголт бараг байдаггүй. “Нэг дээр нэмэх нь нэг радио” нь зөвхөн эрхтний бэрхшээлтэй иргэдэд тулгардаг сэтгэл зовнидог асуудлын талаар дуугарах бус, мөн тэднийг чадавхжуулах, нийгэмшүүлэх, тэгш боломжийг хөхиүлэн дэмжих зорилго тавьдаг.

ФИЖИ УЛС: ФемТОК (femTALK) – ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙГ ХҮЧИРХЭГЖҮҮЛЭХ ХӨДӨЛГӨӨНТ РАДИО

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

ФемТОК радио нь Номхон далай дахь анхны, цорын ганц хөдөлгөөнт радио станц юм. Хөдөлгөөнт радиог 2004 онд эмэгтэйчүүдийг хүчирхэгжүүлэх зорилго бүхий Фижд байрладаг ФемЛИНК Пасифик төрийн бус байгууллага байгуулжээ, Радио нь хагас хотожсон болон хөдөөгийн энхийг төвхнүүлэх, боловсрол олгох, жендерийн тэгш байдлын төлөө эмэгтэйчүүдийг харилцаанд татан оролцуулах боломж олгодог. Уг төсөл нь сургалт зохион байгуулах, уран бүтээлийн дэмжлэг үзүүлэх, богино долгионы өргөн нэвтрүүлэг дамжуулах хүчин чадал бий болгоход дэмжлэг үзүүлдэг байна.

ФемЛИНК Пасифик нь Фижигийн нийслэл Сува хотноо байрлах эмэгтэйчүүдийн төрийн бус байгууллага бөгөөд эмэгтэйчүүдийг хүчирхэгжүүлэх, хөгжлийн төлөө үйл ажиллагаа явуулах хүйн хэвлэл мэдээлэл эрхэлдэг. Тус байгууллага нь эмэгтэйчүүдийн эрх, тэдний дуу хоолойг хүргэх боломжийг хөдөөний эмэгтэйчүүдийн харилцааны ур чадвар, чадавхыг дээшлүүлэх практик санаачилгуудтай хослуулдаг байна. ФемЛИНК Пасифик 2004 оны тавдугаар сард тус улсдаа анхны, мөн цорын ганц хөдөлгөөнт хүйн радио болох ФемТОК FM 89.2 радиог байгуулжээ. Сува хотоос гадагш 10 км дотор нэвтрүүлгээ цацах хүчин чадалтай, хөдөлгөөнт

студи, дамжуулалтын тоног төхөөрөмж бүхий ФемТОК радио нь хагас хотожсон болон Насури, Нади, Ба, Лабаса орчмын хөдөөний хүй олонд хүрч байна. ФемТОК радио нь таван жилийн турш сургалт зохион байгуулж, өргөн нэвтрүүлэг бэлтгэн, энх тайван, жендерийн тэгш байдлыг хөхиүлэн дэмжихийн төлөөх өвөрмөц индэр болжээ.

Фижд хэвлэл мэдээллийн зохицуулалт үгүй, олон нийтийн өргөн нэвтрүүлэгч нь арилжааны болж буй зэргээс үүдэн орон нутгийн хүн ам, иргэний нийгмийн бүлгүүд хэвлэл мэдээлэлд нэвтрэх боломж буурчээ. ФемЛИНК пасифик нь эмэгтэйчүүдийн дуу

хоолойг нэмэгдүүлэхийн тулд ажиллахын зэрэгцээ эрх зүй, зохицуулалтын хувьд хүйн өргөн нэвтрүүлгийг хүлээн зөвшөөрүүлэхийн төлөө тууштай дуугарч байгаа билээ. Үүнтэй уялдан хөдөлгөөнт радио байгуулах санаа нь төслийн нэг хэсэг болж, “Эмэгтэйчүүдийн амралтын өдрүүдийн радио” эхлэх үндэс тавигдсан юм. ФемТОК 89.2 богино долгионы радио нь шийдвэр гаргах бүтцийнхний анхаарлыг татах, мөн бусад эмэгтэйчүүд, тэдний байгууллагуудтай яриа хэлцэл өрнүүлэх боломжийг олгохын тулд түргэн хугацаанд хөгжиж эхэлсэн юм. 50 гаруй залуу эмэгтэйчүүд өргөн нэвтрүүлгийн чадвар эзэмших сургалтад хамрагдаж, “Амралтын өдрүүдийн радио”-гийн уран бүтээлд гар бие оролцож байна.

Төслийн үр дүнд эмэгтэйчүүд эрхийнхээ талаар илүү мэдээлэлтэй болсон байна. Мөн Хөдөөгийн Эмэгтэйчүүдийн Насури Холбоо зэрэг шинэ сүлжээнүүд байгуулагджээ. Тэдгээрт хамрагдсан эмэгтэйчүүд өөрсдийнх нь амьдралд нөлөө үзүүлэхүйц асуудал, Олон улсын эмэгтэйчүүдийн өдөр, НҮБ-ын Аюулгүйн Зөвлөлийн 1325-р тогтоолын талаарх ойлгол-

тыг дээшлүүлэх, Эмэгтэйчүүдийн харилцан суралцах солилцооны тойрог буюу Худалдаа ба тусламжийн жагсаал зэрэг кампанит ажилд чухал үүрэг гүйцэтгэдэг байна. Тэдний “Ирээдүй үе” төслийн хүрээнд залуу эмэгтэйчүүд гудамжаар яван, ярилцлага авах, зах, худалдааны төвөөс сурвалжлага хийх, иргэдийн хүсэлтээр нэвтрүүлгийн агуулга тодорхойлох, тэднийг нэвтрүүлэгт оролцуулах зэргээр радио сурвалжлага бэлтгэх, уран бүтээл туурвих, нэвтрүүлэх ур чадвараа дээшлүүлэхэд хамрагддаг.

ФемТОК радио станц янз бүрийн соёлыг хөхиүлэн дэмжих, олон талт байдлыг дээдлэхийн тулд эрхтний бэрхшээлтэй, угсаатны цөөнх зэрэг гадуурхагдсан бүлгийн эмэгтэйчүүдийн оролцоонд анхаарал хандуулахыг эрмэлздэг байна. Улс төрийн тогтворгүй уур амьсгал, хандивлагч байгууллагуудын тэргүүлэх чиглэл ФемЛИНК Пасифик байгууллага, мөн ФемТОК радиогийн төсөлд сорилт болсон хэдий ч “Амралтын өдрүүдийн радио”-гийн өргөн нэвтрүүлгийн хугацаа хагас, бүтэн сайн өдрүүдэд 16 цаг орчим нэмэгджээ.

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Эмэгтэйчүүдийн хөдөлгөөнт радиогийн уран бүтээл, өргөн нэвтрүүлгийн төсөл
- Амралтын өдрүүдэд өөр өөр газраас нэвтрүүлэг бэлтгэж дамжуулдаг
- Хөдөөний эмэгтэйчүүдийн дуу хоолойг хүчирхэгжүүлэхэд анхаарал хандуулдаг
- Хүний эрх, нутгийн иргэдийн харилцан яриа, энх тайвныг хөхиүлэн дэмждэг

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- femLINK pacific (2008) Empowering communities, informing policy: the potential of community radio
http://www.femlinkpacific.org.fj/_resources/main/pdf/Empowering-Communities-InformingPolicyThePotentialofCommunityRadio.pdf
- femTALK: Women's community radio initiative
<http://www.comminit.com/en/node/131265/2754>

ХОЛБОО БАРИХ

ФемЛИНК пасифик
Электрон шуудан: femlinkpac@connect.com.fj
Цахим хуудас: <http://www.femlinkpacific.org.fj>

ИНДОНЕЗИ УЛС: ARRNet – туйлдсан ард иргэдийг нөхөн сэргээх нь

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

"Ачех Ниас" сэргээн босголтын радио сүлжээ (цаашид ARRNet) нь 2004 онд болсон Энэтхэгийн далайн цунамигийн дараахь сэргээн босголт, нөхөн сэргээлтийн төлөө үйл ажиллагаа явуулдаг Ачех болон Хойт Суматр дахь 46 хүйн радиогоос бүрддэг. Цунамигийн дараахь хэдэн долоо хоногт яаралтайгаар үр ашиг бүхий радио сүлжээ байгуулах шаардлагын дагуу ARRNet нь эрэг орчмын болон хөдөөгийн ард иргэдийг холбохын тулд радиог интернет, цахилгаан холбоотой хослуулжээ.

2004 оны арванхоёрдугаар сарын 26-ны өдөр болсон цунамид нэрвэгдсэн Ачех мужид туслагчдын дунд Индонезийн хүйн радиогийн салбарын идэвхтнүүд, Комбайн (Combine) хэмээх хүйн хэвлэл мэдээллийг дэмжих байгууллага байв. Цунамигийн чичирхийллээс бүр өмнө Ачех дахь хэвлэл мэдээлэлд хараат бус, олон талт байдал дутагдаж байлаа. Бүс нутагт онцгой байдал зарласан, засгийн газрын зэвсэгт хүчин салан тусгаарлагч Ачехийн Чөлөөт хөдөлгөөний эсрэг байв. Цунами нь олон тооны өргөн нэвтрүүлгийн хүчин чадлыг үгүй хийж, сүйрэлд өртсөн хүн ам мэдээ, мэдээлэлгүй хоцорчээ. Нийслэл Банда Ачехын гадна, эрэг орчмын болон хөдөөний ард иргэд хэвлэл мэдээллийн гачигдалд орсон байв.

Нэрвэгдсэн ард иргэдийн харилцааны хэрэгцээг хангах хариу арга хэмжээ болгох Ачехийн Яаралтай тусламжийн радио

сүлжээ нь өргөн нэвтрүүлгийн зөвшөөрөл авахын тулд засгийн газартай хамтран таван хүйн радио байгуулжээ. Хүйн радио нь Индонезийн харилцаа холбооны идэвхтэн, инженерүүдийн гүйцэтгэсэн өргөн хүрээтэй хариу арга хэмжээний нэг хэсэг нь бөгөөд үүнд мөн утасгүй интернетийн сүлжээ багтаж байв. ARRNet нь Ачехт хүйн радио бий болгон өргөжүүлж, сэргээн босголт, нөхөн сэргээлтийн үйлсэд анхаарал төвлөрүүлэхийн тулд яаралтай тусламжийн хариу арга хэмжээний төсөл хэрэгжүүлэх болсон байна. Санхүүжилтийг Японы Олон нийтийн хөгжлийн сангаас Дэлхийн банк захиран зарцуулах механизмаар дамжуулан олгожээ. 2005 оны 11 дүгээр сараас 2009 оны эхэн хүртэл уг төслийг хэрэгжүүлэхээр Нөөцийн Комбайн Хүрээлэн (Combine Resource Institution)-тэй гэрээ байгуулсан байна.

ARRNet нь Банда Ачехт хөдөөгийн хүйн

радиог утас, факсын шугам, төвдөө боловсруулсан мэдээ, агуулга солилцох, цахим хуудастай хослуулсан хэвлэл мэдээллийн холимог загварыг ашиглажээ. ARNet нь хүй олныг бие биетэйгээ шууд харилцах боломж олгодгоороо шуурхай, мэдэгдэхүйц үр нөлөөтэй юм. Харилцаа холбоо өмнө нь тусламжийн шинжтэй, засгийн газарт дөрлөгдсөн нөхцөлд ARNet нь хүй олны хэрэгцээ шаардлага, асуудал бэрхшээлийг хурцаар тавьж байв. ARNet радиогийн бий болгосон хоёр талт, хүй олны түвшний харилцан яриа нь бусад талаар ч ашигтай болжээ. Тэд санал гомдол, зовлон гашуудлыг ч анхаарлынхаа төвд байлгаснаар радио нь мониторингийн систем, мөн тайлагнан хариуцах механизмын үүрэг гүйцэтгэж байна. Тэд ард иргэдэд орон байр, амьжиргаагаа сэргээн босгох, эрүүл мэнд, боловсролоо нөхөн сэргээх талаар хоорондоо туршлага солилцох боломж бүрдүүлжээ. Радиогийн сайн дурын олон ажилчин өөрсдөө гэр орон, гэр бүл, найз нөхдөө алдсан байв. Хүйн радио нь гэмтэл бэртлийн тоо хэмжээ, нөхөн сэргээлтийн байруудын хэрэгцээ шаардлагын талаар нягт нямбай мэдээлэхэд онцгой анхаарсан юм.

ARNet нь цаг хугацаагаар хязгаарлагдсан төсөл байсан ч үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлж

байна. Өдгөө радиод Ачех дэх өөрсдийнх нь бүсийн холбоо, Нагру Ачех Дауссалам дахь Хүйн радиогийн сүлжээ (JRK- NAD) дэмжлэг үзүүлж байна. Цунами, түүний үр дагавар олон нийтийн санаа сэтгэлээс балран холдохын цагт хүйн радионуудын тэргүүлэх чиглэл өөр болсон байна. Төслийн төгсгөлд ARNet гишүүдээ ажлаа үргэлжлүүлэхэд нь зориулан "үндсэн хөрөнгө"-өөр хангасан байна. Зарим нь үүнийг ард иргэдийн оролцоог гүнзгийрүүлэн, орлого олох үйл ажиллагаатайгаа уялдуулсан бол нөгөө хэсэг нь тогтвортой амьжиргаа бий болгох стратегийн нэг хэсэг болгон хөдөө аж ахуй, малын үржил зэрэг эдийн засгийн үйл ажиллагаанд шууд хөрөнгө оруулалт хийжээ.

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Интернет, цахилгаан холбоон дээр суурилсан гамшгийн дараах радио сүлжээ
- Гамшигт нэрвэгдсэн хүй олны харилцаа холбооны хэрэгцээнд хариу арга хэмжээ болсон
- Харилцан яриа, хүй олны эзэмшил, сэргээн босголтын мониторингийг хөхиүлэн идэвхжүүлсэн
- Олон улсын тусламж, улсын хэмжээний шинжээч, идэвхтнүүдийн дэмжлэг авсан

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- Birowo, Mario Antonius. The Use of Community Radio in Managing Natural Disaster in Indonesia at Prato CIRN Community Informatics Conference 2009. (Refereed Paper) <http://www.ccnr.net/pratoconf2009/pdfs/Birowo-.pdf>

ХОЛБОО БАРИХ

Combine Resource Institution
Электрон шуудан: office@combine.or.id
Цахим хуудас: <http://combine.or.id/>

ИРАК УЛС: Данге Нве радио (Radio Dange Nwe) – энх тайван, яриа хэлэлцээний дуу хоолой

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Халабжа дахь Данге Нве радио нь Хойт Ирактаа хамгийн анхны хараат бус хүйн радио юм. Нэн тэргүүнд эмэгтэйчүүд, залуучуудад анхаарлаа хандуулдаг тус радио нь энх тайван, яриа хэлэлцээний дуу хоолой болж иржээ. Тэрээр Халабжагийн ард иргэдийг удаан хугацааны турш үргэлжилсэн мөргөлдөөн, дайн байлдааны нөлөөллийг гэтлэн давахад тусалдаг. Тус радиогийн бүх ажилчид 1988 онд тосгоныг дайрахад ашигласан гэдгээр дуулиан тарьсан, итгэмээргүй тэр химийн хорт хийн дараа амьд үлдэгсэд юм.

Данге Нве (Шинэ дуу хоолой) радио нь Хойт Иракт хэвлэл мэдээллийн орчинг нээлттэй болгох алхмуудын дагуу 2005 оны зургадугаар сард байгуулагджээ. Өргөн нэвтрүүлгийн ихэнх шинэ үйлчилгээ нь улс төр, арилжааны ашиг сонирхолд хөтлөгдсөн нөхцөлд Данге Нве радио нь АНУ-ын төрийн бус хөгжлийн агентлаг болох “Олон улсын хөдөө аж ахуйн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн агентлаг”, “Хилийн чанад дахь хамтын ажиллагааны туслалцааны сайн дурынхан” (ACDI/VOCA) байгууллага, Германы эмэгтэйчүүдийн хөгжлийн төрийн бус байгууллага (WADI e.V.), эмэгтэйчүүд, залуучуудын дуу хоолойг хүргэх зорилго бүхий Барселона хот дахь Гладис Палмера радиогийн тусламжтайгаар байгуулагдсан байна. Энэ бол бүс нутагтаа

хамгийн анхны хараат бус, хүйн радио бөгөөд курд, араб, перс болон бусад хэл дээр өдөрт 6 цагийн нэвтрүүлэг явуулдаг.

Ираны хилээс холгүй орших Халабжа хот нь 1988 онд Иракийн засгийн газрын зэвсэгт хүчин хүн амынх нь эсрэг химийн зэвсэг ашиглан дайрсан тэрхүү үл итгэм явдал болсон газар юм. Үүний улмаас олон хүн амь насаа алдаж, насан туршийн гэмтэл согогтой үлдсэн билээ. Тус бүс нутаг 1990-1991 онд Персийн булангийн дайнд мөн нэрвэгдсэн юм. Айдас, хуучин шарх нь сэдэрхээс болгоомжлон хүлцэнгүй дуугүй байх дадал хэвшил нь дайн, мөргөлдөөн, хавчлагын ул мөрийг арилгахад саад тотгор болж байв.

Залуучууд, эмэгтэйчүүд, эрчүүд хамтран нутгийнхаа асуудал бэрхшээлийг сурвалжлан мэдээлэх орон зай бий болгосноор тус радио нь нийгэм хоорондын харилцааны суурь дүрмийг өөрчилсөн юм. Радиогийн 12 ажилтан бүгд хорт хийн дайралтын хохирогч болж, удаан хугацаагаар дүрвэгсэдийн хуаранд амьдарч байжээ. Тэдний ихэнх нь гүйцэд боловсрол эзэмшиж чадаагүй байна.

Бичиг үсгийн чадвар, албан ёсны боловсролын түвшин нь бага хүн амын дунд радио нь онцгой ач холбогдол бүхий үүрэг гүйцэтгэж, мэдээллийн хүртээмж бүхий эх сурвалж, яриа хэлэлцээний болон ард иргэдийг хүчирхэгжүүлэх хэрэглүүр болж байна. Тухайн нутагт эмэгтэйчүүдийн бараг тал хувь нь бичиг үсэгт тайлагдаагүй юм. Нийгэм, улс төрийн зөрчилдөөн нь бага, дунд боловсрол эзэмшихэд саад учруулсан. Хүмүүст, ялангуяа залуучуудад хоорондоо уулзаж ярилцах нийтийн эзэмшлийн газар дутмаг аж. Данге Нве радио эдгээр асуудлыг боловсрол, эрүүл мэндийн нэвтрүүлгээрээ хөндөж, хүчирхийлэл, дайн байлдааны уршгаас үүдсэн хор дагаврыг илрүүлдэг. Хүчирхийллийн урт хугацааны үр дагавар нь “Түүхийн семинар” хэлэлцүүлгийн нэвтрүүлгийн сэдэв болсон бөгөөд үүнд залуучууд, тэдний эцэг эх, өвөө эмээ нар оролцож, өнгөрсөн түүхийн тухай сургамж, сэтгэлийнхээ шархыг хуваалцдаг байна. Түүнчлэн тус радио нь төрийн албан хаагчдыг шууд нэвтрүүлэгт урьж оролцуулан, иргэдийн

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Хойт Ирак дахь анхны хараат бус хүйн радио
- Эмэгтэйчүүд, залуучуудын дуу хоолой болдог
- Оролцоо, орон нутгийн хариуцлагад хувь нэмэр оруулдаг
- Энх тайван, зөрчилдөөний дараах яриа хэлэлцээ, сэргээн босголтыг хөхиүлэн дэмждэг

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- WADI (2007) Radio “New Voice”: First community radio in Iraq
http://www.wadi-online.de/index.php?option=com_content&view=article&id=24&Itemid=25

ХОЛБОО БАРИХ

Данге Нве радио
Утас:+964 7701962158

эрх, эрүүл ахуй, ус, цахилгаан хангамжийн дутагдал зэрэг амьжиргааны асуудалд анхаарал хандуулснаар тэдний хариуцлагыг дээшлүүлэхэд хувь нэмэр оруулж байна.

Данге Нве радио нь зохион байгуулалтын ардчилсан бүтэцтэй. Тус радиод ажилладаг эмэгтэйчүүд, залуучууд нь радиогоо эзэмшиж, удирддаг. Ажилчид гурван сар бүр өдөр тутмын үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих Захиргааны зөвлөлийг сонгодог ажээ. Радио нь сайн дурынхны оролцоог хөхиүлэн дэмжиж, сардаа 10-30 сайн дурынхан тогтвортой ажилладаг. Мөн байгаль орчны залуу идэвхтнүүд зэрэг сэдэвчилсэн бүлэг, клубууд зохион байгуулахыг дэмждэг ажээ.

ЯМАЙК: FREE FM – шоронгийн ханан дотроос

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

FREE FM нь Ямаик дахь насанд хүрэгчдийн засан хүмүүжүүлэх төв, Цамхагт гудамжнаа үйл ажиллагаа явуулдаг хүн мультимедиа төв юм. Тус төвийн харгалзагч, хүмүүжигчид нь хүмүүжлийн нэвтрүүлгийн агуулга боловсруулах, болсон явдлын талаар өөрсдийн бодлыг хуваалцахын тулд хамтран ажилладаг. Уг төсөл нь хоригдлуудыг засан хүмүүжүүлэх “Суралцагсад үнэнийг илэрхийлж байна” бүлгээс, Засан хүмүүжүүлэх үйлчилгээний газартай хамтран ЮНЕСКО болон Канадын Олон улсын хөгжлийн агентлагийн дэмжлэгтэйгээр хэрэгжүүлж буй хамтын нэгж юм.

FREE FM радио нь шорон дахь радио, компьютерийн лаборатори юм. FREE гэдэг үг нь ‘Fostering Rehabilitation Education and Entertainment’ гэсэн үгийн товчлол бөгөөд засан хүмүүжүүлэх боловсрол, зугаа цэнгэлийг дэмжих нь гэсэн утгатай ажээ. 1998 онд байгуулагдсан “Суралцагсад үнэнийг илэрхийлж байна” хэмээх шорон дахь бүлгийн уулзалтын үеэр гарсан санаа ийнхүү зорилт болсон байна. Тус бүлэг нь Америкийн өргөн нэвтрүүлэгч, өмнө нь хүмүүжигч байсан Рэй Хиллын хөтөлдөг, Хьюстон дахь KPFT 90.1 радиогийн “Шоронгийн шоу” хэмээх Баасан гариг бүрийн шөнийн нэвтрүүлгийн бичлэгийг сонсох зуур хайрын захидал илгээх, хорионд байгаа хайртай хүмүүсээ сэтгэл санаагаар дэмжих зэргээр радиог хүмүүжигчдийн гэр бүл, найз нөхдийн дуу хоолой болгон ашиглаж буйд сэтгэл хөдөлсөн байна. Ийнхүү “Нийгмийн хоорондын харилцаа”

хөтөлбөрийн тухай, мөн эцэстээ радио байгуулах санаа төрүүлсэн.

FREE FM нь 2007 оноос нэвтрүүлгээ эфирт цацаж эхэлсэн ажээ. Туршилтийн төсөл нь Ямайкийн Кингстонд байрладаг насанд хүрэгчдийн чанга дэглэмтэй засан хүмүүжүүлэх төв “Цамхагт гудамж”-наас өргөн нэвтрүүлгээ цацдаг. Энэ нь Засан хүмүүжүүлэх үйлчилгээний газартай хамтарсан төсөл бөгөөд ЮНЕСКО, Канадын Олон улсын хөгжлийн агентлаг дэмжлэг үзүүлдэг. Төслийн эхнээс, харгалзагч, хоригдлууд хэд хэдэн шинэлэг хандлага бий болгосон байна. “Нийгмийн хоорондын харилцаа” хэмээх олны танил болсон нэвтрүүлэгт зориулан албан хаагчид хоригд-

луудын гэр бүл, найз нөхдийн бичлэгийг хийж, тэд хорионд буй өөрсдийн хайртай хүмүүст дэмжлэг үзүүлсэн, мэндчилгээ дэвшүүлсэн үгийг дамжуулдаг ажээ. Ийм маягийн оролцооны нэвтрүүлгүүд нь ихэнхдээ хоригдлуудыг хайртай хүмүүстэй нь холбож буй цорын ганц харилцаа тул туйлын алдартай болжээ.

Шоронд хоригдогчдод хэрэгцээтэй хөтөлбөр бэлтгэхийн тулд хүмүүжигчдийн бүлэгт зориулан үйлдлийн судалгааны аргад суралцах сургалт хийжээ. Судалгаагаар, хоригдлууд өөрсдийн эрх, хугацаанаасаа өмнө суллагдах журмын тухай илүү ихийг мэдэхийг хүсдэг нь тогтоогдсон байна. Энэ мэдээлэл долоо хоног тутмын “Хүмүүжигчийн булан” нээхэд хөтөлж, шоронгийн ажилтнууд ийм чиглэлийн мэдээллийг хуваалцаж, асуултанд хариулдаг болжээ. Ажилтнууд дараа нь хоригдлуудын амьдралын нийтлэг хэв маяг, эрүүл мэндийн талаарх санал гомдлын тухай, мөн урьдчилан сэргийлэх талаарх ашигтай мэдээлэл зэргийг багтаан хөтөлбөрөө өргөжүүлсэн байна. Судалгаа нь хоригдлуудын дэмжлэгийг хүлээхэд тусалж, тэд, магадгүй анх удаа, албан тушаалтан болон өөрсдийн хоорондох шууд харилцааны гольдролыг мэдэрч, радиог амьдралынхаа чухал чиг шугам хэмээн үзэж эхэлжээ.

FREE FM нь уламжлал ёсоор бие биетэйгээ дайсагнадаг хоригдол, харгалзагч нарыг хамтран уран бүтээл хийхэд нэгтгэсэн нь засан хүмүүжүүлэх ажилд тус нэмэр болох юм. Нэвтрүүлгийн агуулга боловсруулахад

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Боловсрол, засан хүмүүжүүлэхэд чиглэгдсэн шоронгийн радио төсөл
- Хоригдлуудын бүлэг, засгийн газар, тусламжийн байгууллагуудын хамтын нэгж
- Хэвлэл мэдээллийн уран бүтээл туурвихад хоригдлууд, харгалзагчдыг хамруулдаг
- Шорон доторх гэмт хэрэг мэдэгдэхүйц буурсан үр дүнтэй

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- UNESCO (2008) Prison community radio: FREE FM streams live online
http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=26640&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

ХОЛБОО БАРИХ

Ямайкийн FREE FM шоронгийн радио
Утас:+876 9220021

аль хэр их хамтран ажиллана, хоёр бүлэг тэр хэрээр хоорондоо харилцана. Чухамхүү тэрхүү мөчүүдэд төслийн хамгийн үнэт зүйл илүү тодорхой болж, хувирч өөрчлөгдсөн холбоо хэлхээгээр дамжин, хоёр бүлэг нэгэн зорилготой болжээ. Хоёр бүлэг хоёул бичлэг хийх, цахим эвлүүлэг хийх, судалгаа авах, нэвтрүүлэг хөтлөх, өргөн нэвтрүүлгийн ёс зүй зэрэг радиогийн бүтээл туурвих суурь чадвар олгох түргэвчилсэн сургалтад хамрагджээ. Төсөл эхэлсэнээс хойш Цамхагт гудамж дахь шорон дотор үйлдэгддэг гэмт хэрэг 50 хувиар буурсаныг шоронгийн ажилтнууд ажигласан байна. Тэд үүнийг хоригдлууд нэвтрүүлэг бэлтгэх явцдаа хөгжим бичих, эвлүүлэх, график дизайн, видео бичлэг, эвлүүлэг хийх зэрэг хэрэглээний программуудыг ашиглахад сургаж буй хүйн мультимедиа төвтэй холбоотой гэж үзэж байна. Бичиг үсэгт тайлагдаагүй нь хоригдлуудын өмнө тулгарч буй томоохон сорилуудын нэг байсан бөгөөд үүнээс үүдэн хөтөлбөрийг бичиг үсгийн боловсрол олгоход чиглүүлжээ.

ЯПОН УЛС: FMҮҮ радио хүн төрөлхтний янз бүрийн байдлыг онцлон тэмдэглэдэг

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

FMҮҮ радио нь Кобе хот дахь японы хоёр хүйн радио 1995 онд Ханшин Аважид болсон цуутай газар хөдлөлтийн дараа нэгдсэний үр дүнд байгуулагджээ. Тус радио нь хүй олныг нэгтгэх, мөн бүх насны, янз бүрийн чадвар, соёл бүхий хүмүүсийн дуу хоолойг хүргэснээр өрөөсгөл хандлагыг арилгахыг эрмэлздэг. Радиог Такаторигийн Хүй олны төв удирдан ард иргэдийн амьдралыг сайжруулах хүсэл зоригоороо нэгдсэн янз бүрийн бүлгүүдийг хамруулдаг.

1995 он хүртэл Японд хүйн радио нь хамрах хүрээний хувьд туйлын бага хүчин чадалтай бөгөөд хязгаарлагдмал байсан нь түүний хүй олныг хөгжүүлэхэд гүйцэтгэх үүрэг явцуурахад хүргэж байлаа. 1995 оны нэгдүгээр сарын 17-нд Ханшин Аважид болсон цуутай газар хөдлөлт 6400 гаруй хүний амийг авч одсон бөгөөд амь үрэгдэгсдийн дийлэнх нь газар хөдлөлтийн голомтод хамгийн ойр оршиж байсан Кобе хотын оршин суугчид байв. Нэрвэгдэгсдийн дийлэнх нь Солонгос, Филиппиний цагаач ажилчид, мөн Вьетнамын голдуу дүрвэгсэд байлаа. Санхүүгийн доройтолд орсон хэсэг бүлгийн хувьд, тэдэнд газар хөдлөлт онцгой эмзэг туссан юм. Тэдэнд өөрсдийнх нь хэл дээр нягт нямбай мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх шаардлагатай нь тодорхой байв.

Газар хөдлөлтийн дараахь хоёр долоо хоногийн дотор Осакагийн солонгос иргэдэд зориулсан, бага хүчин чадал бүхий Saran

FM өргөн нэвтрүүлгийн тоног төхөөрөмжөө авчран, газар хөдлөлтийн голомтоос холгүй байрлуулж, Yoboseyo FM (солонгос хэл дээр “Сайн байна уу” гэсэн утгатай) нэртэйгээр солонгос, япон хэл дээр нэвтрүүлгээ цацаж эхэлжээ. Хэдэн долоо хоногийн дараа Saran

FM, Yoboseyo FM радиогийн тусламжтайгаар, вьетнам иргэдэд үйлчлэхийн тулд бага хүчин чадал бүхий хоёр дахь радио станц байгуулагдсан байна. Тэдний ихэнх нь орон гэрээ төдийгүй, газар хөдлөлт орон нутгийн гутлын үйлдвэрүүдийг сүйрүүлсэн тул, ажлаа ч алджээ. Yumen FM (вьетнам хэлээр найрамдал гэсэн утгатай) радио зөвхөн вьетнамаар бус, мөн филиппинчүүдэд зориулж тагаль, англи хэл дээр өргөн нэвтрүүлэг явуулдаг юм. Тэд газар хөдлөлтийн тухай мэдээлэл, төрөлх нутгийнх нь дуу хөгжим, зугаа цэнгээний нэвтрүүлэг дамжуулдаг байв.

Хоёр бичил радиогийн бодлого адил байсан тул газар хөдлөлтөөс хойш 6 сарын дараа хүчээ нэгтгэх шийдвэр гаргаж, олон янзын хүй олныг хооронд нь холбож, цөөнхийн дуу хоолойг хүргэх орон зай бий болгохын тулд FMYY радиог байгуулсан ажээ. Тус хоёр радио нь газар хөдлөлтийн хор уршгаас үүдсэн шаардлагаар бий болсон бөгөөд харин урт хугацаанд үйл ажиллагаа явуулахын тулд өргөн нэвтрүүлгийн зөвшөөрөл авч, байнгын студи байгуулах шаардлагатай байлаа. Газар хөдлөлтөөс хойш нэг жилийн дараа FMYY

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Олон соёл, олон хэлний хүйн радио
- Гамшгийн эсрэг хүмүүнлэгийн хариу арга хэмжээ болон хөгжсөн
- Цагаач, дүрвэгсэд, гадуурхагдсан бүлгүүдэд үйлчилдэг
- Олон талт зорилго бүхий хүй олны төв хариуцан ажиллуулдаг

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- Takatori Community Centre (Center)
<http://www.tcc117.org/en/>

ХОЛБОО БАРИХ

FMYY радио
Утас: +81 78 737-3196
Цахим хуудас: <http://www.tcc117.org/fmyy/en>

радио нь Такатори тэтгэмжийн баазад орших Такатори сүмийг түшиглэн албан ёсоор нээлтээ хийлээ. Энэ үед хятад хэл, хожим нь Өмнөд Америкийн цагаачдад зориулан португал хэл дээрх нэвтрүүлэг нэмэгджээ.

FMYY радио өдгөө япон, хятад, солонгос, вьетнам, тагаль, тай, индонези, испани, португал, айну, англи зэрэг 11 хэл дээр нэвтрүүлэг явуулдаг. Тус радиод сайн дурын 150 орчим, үндсэн гурван ажилтан ажилладаг. Ашгийн бус байгууллага болох Такаторигийн хүйн төв радиог өмчлөх эрхтэй. Тус төв нь Тэтгэмжийн баазаас салаалсан, олон талт үйл ажиллагаагаараа радиогийн нийгэмд үзүүлэх үр нөлөөг бэхжүүлж байна. Тус төв нь бүх нийтэд зориулсан сайн сайхан хамтын нийгэмлэг байгуулах нэгэн зорилгоор нэгдсэн 7 бүлэг хэсгээс бүрддэг. Бүлэг хэсэг бүр өөрийн анхаарал хандуулах чиглэлтэй. Үүнд, ахмад настан, эрхтний бэрхшээлтэй хүмүүс, цагаач ажилчид, дүрвэгсэд багтана. Радиогийн хөтөлбөрийнхөө бодлогоор ашгийн бус, хүй олонд тулгуурласан бусад байгууллагын оролцоог хөхиүлэн дэмждэг, тэдний зарим нь FMYY радиогийн Удирдах зөвлөлд төлөөлөлтэй.

TELECENTRO E RA COMUNITÁRIA

МОЗАМБИК УЛС: хүйн радио ба сонгуулийн сурвалжлага

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Мозамбик дахь хүйн радиогийн салбар нь 2003, 2004 оны сонгуулийн үеэр түүнийг мэдээлж, сурвалжлахдаа баримтлах Ёс зүйн код боловсруулан, улс төрийн сэргэлдөөний эсрэг хариу арга хэмжээ авсан юм. Ёс зүйн зарчим нь эзэмшлийг хүлээн зөвшөөрөх, зөвшилцөлд хүрэхийн тулд хүйн радиогийн салбарын дотроо өрнүүлсэн өргөн хэлэлцүүлгийн үр дүн байв. Үүгээр үр дүн бүхий өөрийн зохицуулалтын үлгэр жишээ бий болгож, сонгуулийн үеэр улс төрийн гол намуудын талаар шударга, тэнцвэртэй мэдээлж, сурвалжлахад хувь нэмэр оруулсан байна.

2003 оны орон нутгийн сонгуулийн өмнөх жилүүдэд Хэвлэл мэдээллийн хөгжлийн хөтөлбөр хэмээх өргөн санаачилгын хүрээнд Мозамбикт хүйн радиогийн салбар хурдацтай хөгжиж байв. Энэ нь ЮНЕСКО, НҮБ-ын хөгжлийн хөтөлбөрийн (UNDP) санаачилсан хөгжлийн дэмжлэг, хөрөнгө оруулалтын идэвхтэй хөтөлбөрийн үр дүнгийн нэг хэсэг болсон юм. Сонгуулийн үед хүйн радиогийн хүлээх үүрэг, хариуцлагын талаар эрх зүй, зохицуулалтын зүйл заалт байхгүй байсан нь парламентад халуун мэтгэлцээний сэдэв болов. Шинээр байгуулагдсан радио станцууд нь маш хурдан хугацаанд хүчтэй дагалдагчидтай болж, хот, хөдөөгийн аль алинд нь хүмүүсийн хүчтэй дуу хоолой болж буйг улс төрчид хүлээн зөвшөөрч байлаа. Сонгууль сурвалжлах

асуудлыг үр дүнтэй авч хэлэлцэхгүй бол

2004 онд төлөвлөгдсөн Ерөнхийлөгчийн, бүх нийтийн сонгуультай зэрэгцэн улс төрийн хөндлөнгийн оролцоо нь хүйн радиогийн хөгжлийн ололтуудыг үгүй хийх эрсдэл дагуулж байв. Үүний эсрэг хариу арга хэмжээ болгон хүйн радиогийн салбарын “Зохицуулах бүлэг” хүйн радиогийн салбар дахь бүх тоглогчдыг хамруулан үндэсний хэмжээний цуврал зөвлөгөөнийг санаачлан зохион байгуулсан юм. Зохицуулах бүлэг хожим нь хүйн радиогийн салбарын зохицуулагч болсон “FORCOM”-ын анхны шанг татсан билээ. Үүнд хараат бус хоршоо, иргэдийн байгууллагад тулгуурласан, шашны шинж чанар бүхий

сүмийн эзэмшлийн, хүй олонд зориулагдсан Нийгмийн харилцааны хүрээлэн (ICS)-гийн хариуцсан төрийн эзэмшлийн радио станцууд хамрагджээ. Үр дүнд нь сонгуулийн үеэр хүйн радиогийн салбарын өөрийн зохицуулалтад зориулагдсан баримтлах зарчим буюу 10 дүрэм бүхий Сонгууль сурвалжлах ёс зүйн кодыг хүлээн зөвшөөрчээ. Эдгээр дүрмийг үндэсний хэмжээнд Засгийн газрын Хэвлэлийн албаны захирлын (GABINFO) оролцоотой, орон нутагт радионууд өөрсдөө дагаж мөрдөнө.

2003 оны орон нутгийн сонгуулийн кампанит ажлын үеэр, Хэвлэл мэдээллийн хөгжлийн төсөл нь Сонгууль сурвалжлах ёс зүйн кодыг хэрхэн баримталсанд болон Дондо, Чимойо, Гуамба зэрэг тусгай гурван мужид хүйн радиог тойрсон ерөнхий уур амьсгалд судалгаа хийжээ. Амьдрал дээр дийлэнх радио Ёс зүйн кодог тусгасан дүрмийг дагаж мөрдсөн байна. Харин төрийн мэдлийн радио станцууд эрх барьж буй FRELIMO намын талаар нэмэлт мэдээ, сурвалжлага ээлтгэх талаар үндэсний хэмжээний улс төрийн удирдагчдын шаардлагыг биелүүлэхэд хүрчээ. Судлаачдын дүгнэлтээр бол хүйн радио нь нийгмийн бүтээн байгуулалтын хэрэглүүр болохын хувьд түүний хүч чадлыг

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Сонгууль сурвалжлах өөрийн зохицуулалтын Ёс зүйн кодтой
- Хүйн радиогийн салбар доторх хэлэлцүүлгээр боловсруулагдсан
- Улс төрийн нөлөөллийг сөрж давахад нь хүйн радио станцуудад тусалсан
- Улс төрийн гол намуудын тухай шударга сурвалжлагыг бэхжүүлсэн

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- The Media Project - Mozambique
<http://www.mediamoz.com>
- UNESCO/UNDP (2003) Participation by community radios in civic education and electoral coverage – the experience of the community radios in Mozambique's 2003 local elections <http://www.mediamoz.com/ME/doc/creeng.pdf>
- UNESCO (2004) National community radio network established in Mozambique
http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=15702&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

ХОЛБОО БАРИХ

Бенильде Халевило, FORCOM-ын захирал
Benilde.Nhalevio@gmail.com
Биржит Жаллов
birgitte.jallov@mail.dk

харуулахын зэрэгцээ орон нутгийн сонгуульд өрсөлдөгч хүчнүүдийн анхаарлын төвд байсан. Сонгуульд өрсөлдөн бие биеэ сөрж буй намуудын шахалт шаардлагатай тулгарч байсан учир Ёс зүйн код боловсруулсан нь цагаа олсон, ашигтай санал санаачилга байсан ажээ.

Ёс зүйн кодын агуулгыг Африкийн бусад улс оронд тохируулан ашиглаж болох юм. Гэхдээ, хүйн радиогийн сонгуулийн үйл явц дахь оролцоог зохицуулж буй өнөөгийн дүрэм, бусад журам, зүйл заалтын талаар тунгаах, мэтгэлцэхийн чухлыг судалгаанд тэмдэглэсэн байна. Мозамбикт ёс зүйн кодыг өөрийн зохицуулалтын хэрэглүүрийнх нь хувьд батлан, хэрэгжүүлж буй нь салбарын эзэмшлийг хүлээн зөвшөөрөх, зөвшилцөлд хүрэх талаарх зөвлөлдөх үйл явц дахь үр дүнгийн нэгээхэн хэсэг билээ.

ТИМОР–ЛЕСТЕ УЛС: Ракамбиа радио (Radio Rakambia) – шинэ улсыг бүтээн босгож буй залуусын дуу хоолой

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Ракамбиа (Rakambia) радио нь Тимор-Лесте улсын нийслэл Дили хотноо байрладаг, оюутан, залуучууд удирддаг хүйн радио юм. Ракамбиа радио нь энх тайван, боловсрол, хөгжилд анхаарлаа төвлөрүүлдэг. 1999 онд Тиморын тусгаар тогтнолыг авчирсан зөрчилдөөний дараах сэргээн босголтын үеэр залуучуудын дуу хоолойны баталгаа болсон гол газар юм. Тус радио нь бичиг үсэгт тайлагдах, олон соёлыг дэмжихэд онцгой анхаарал хандуулдаг. Ракамбиа радио нь хэвлэл мэдээллийн эрх зүй, зохицуулалтын асуудлаар салбарыг төлөөлдөг Тимор-Лестийн Хүйн радиогийн холбоо (ARKTL)-г байгуулахад чухал үүрэг гүйцэтгэжээ.

Тимор-Лестегийн хүйн радионууд үндэсний бүтээн байгуулалт, зөрчилдөөний дараахь сэргээн босголтод маш чухал үүрэг гүйцэтгэсэн юм. Түүн дотор нийслэл Дили хот дахь, оюутан, залуучуудын дуу хоолой болсон Ракамбиа радио онцгой ялгардаг.

1999 онд Индонез улсаас салан тусгаарлахын төлөө явуулсан цуут санал хураалтын дараа Тимор-Лесте зөрчилдөөнт хүчирхийлэлд нэрвэгдсэн билээ. Индонезийн цэрэг хүчний дэмжлэгтэй тусгаар тогтнолын эсрэг хүчнүүд амьдрал, дэд бүтцийг сүйтгэж, хэдэн зуун мянган хүмүүсийг шахан зайлуулж, дэлхийг цочроосон үйл ажиллагаа явуулсан байна. Үүний дараа НҮБ-ын удирдлага дор өрнөсөн сэргээн босголтын үйл явцад, урьд өмнө нь хараат бус хэвлэл мэдээллийн уламжлалгүй

энэ улс оронд хүйн радиог хөгжүүлэх асуудал тэргүүн эгнээнд тавигджээ. Ракамбиа радио нь 2001 онд үйлдвэрчний эвлэлийн тусламжийн байгууллага болох “Австрали хүмүүс хилийн чанад дахь эрүүл мэндийн боловсрол, хөгжлийн төлөө” APHEDA байгууллагын дэмжлэгтэй байгуулагджээ.

Ракамбиа радио нь өөрчлөлтийн төлөө идэвхжүүлэгч болохуйц залуусын шийдвэрлэх үүргийг хүлээн зөвшөөрснөөс үүсэлтэй. Залуучууд, ялангуяа оюутнууд радиогийн удирдлагад голлох үүрэгтэй, түүний тогтвортой байдлыг хангахад жинтэй хувь нэмэр оруулж байна. Оюутнуудыг радиогийн сургалтанд хамрагдах, сайн дурын ажилтан болохыг дэмждэг ч Ракамбиа радиогийн залуус дотор сургууль, коллеж завсардсан

залуус байдаг ба радио нь тэдний хувьд дахин суралцах боломжийг олгож байгаа юм. Залуу идэвхтнүүд, оюутнууд Удирдах зөвлөлд ажиллаж, хөрөнгө босгох, радиодоо орлого оруулахын тулд киноны тусгай үзвэр гэх мэт арга хэмжээ зохион байгуулах, түүнчлэн энх тайван, зөрчилдөөн, дуу хөгжим болон спортын талаар хэлэлцүүлэг өрнүүлэх замаар залуу дэмжигчдийн баг бүрдүүлэхэд жинтэй үүрэг гүйцэтгэдэг. Түүнчлэн радио станцыг засгийн газар, хандивлагч байгууллагууд хэсэгчлэн дэмждэг бөгөөд зар сурталчилгаа, төлбөртэй зарлал, мөн студи, дуу чимээний систем, хөгжмийн тоног төхөөрөмжөө түрээслэн мөнгө олдог байна.

Хүн амын тэн хагасаас илүү хувь нь бичиг үсэгт тайлагдаагүй улс оронд Ракамба радио нь боловсролын асуудалд онцгойлон

анхаардаг. Тус радио мөн арьс өнгөний үзлийг намжаах, Лоро Муну болон Лоро Сае дүүргүүдийн соёл хоорондын ойлголцлыг дэмжихийг эрмэлздэг ажээ. Өдөр тутам өргөн нэвтрүүлгийнхээ 15-16 цагийг Дилид дамжуулахын хажуугаар улс орны алслагдсан бүсэд хүрэх, тэнд болж буй хүй олны үйл явдлыг сурвалжлахын тулд хөдөлгөөнт радиогийн төхөөрөмж ашигладаг. Ингэснээр, хөдөөгийн тосгодод нийтийн хэрэгцээ бий болгох боломжтой болж, боловсролын хүртээмжийг дэмжих, 2006 оны үймээний үеэр хийсэнчлэн нягт нямбай мэдээ, мэдээлэл хүргэх замаар зөрчлийг намжаах үйлсэд амжилт олжээ. Ракамба радио нь мөн хэвлэл мэдээллийн бодлогын асуудлаар салбарынхаа дуу хоолойг үндэсний хэмжээнд хүргэхийн тулд бусад 15 хүйн радиотой хамтарч сүлжээ байгуулсан байна.

ОНЦЛОГ ШИНЖ

- Оюутан, залуучууд хүйн радиог удирддаг
- Үндэсний бүтээн байгуулалт, хөгжилд нэмэрлэж буй залуусын дуу хоолой
- Бичиг үсэгт тайлагдах, боловсрол, энх тайван болон зөрчилдөөнийг арилгах чиглэлээр төвлөрч ажилладаг
- Засгийн газар, хандивлагч байгууллагын дэмжлэг, өөрийн санхүүжилт

ЛАВЛАГАА, ХОЛБООСУУД

- APHEDA (2007) Building community radio
http://www.apheda.org.au/projects/easttimor/pages/1068704698_15221.html

ХОЛБОО БАРИХ

Ракамба радио, Kampung Alor,
Дили хот, Зүүн Тимор
Утас: +670 7243674
Электрон шуудан: radiatorakambia@gmail.com

